

Meer dan liefdadigheid alleen

Een goed doel sponsoren via een sportieve prestatie, hoe bijzonder is dat eigenlijk? *Belastingwerk* sprak met filantropiedeskundige Pamala Wiepking over de inzet van onze collega's én onze nationale geefcultuur. "Bij ons laat je je niet voorstaan op wat je schenkt."

HENK STRENG h.streng@belastingdienst.nl

Behalve doeners telt de dienst heel wat weldoeners, zo hebben we het afgelopen jaar gezien. Ministerie-medewerkster Sonja Adriaansz richtte de stichting GIST op om geld bijeen te brengen voor onderzoek naar de gelijknamige vorm van buikholtekanker. En Conny Slotboom en André Hoekstra fietsten € 14.000 bij elkaar ter bestrijding van multiple sclerose. Pieter de Waard, regio Noord, beklom drie keer de Alpe d'Huez en haalde zo meer dan € 5000 op voor het Koningin Wilhelminafonds. Stap voor stap taaislijmziekte de wereld uithelpen: dat was de insteek van BUG-secretaris Judith Eldering, die meewandelde in de eerste editie van de Nederlandse Great Strides. Verder hopen Apeldoornse informatici in een spinningmarathon eind dit jaar een fraai bedrag bijeen te trappen voor projecten in India en Indonesië.

Memories Onze reeks eindigt met dit verhaal, maar er zijn natuurlijk meer collega's die zich sportief inspinnen voor een goed doel. We noemen ook nog graag I-functionaris Rutger Luijters van regio Rivierland. Op 24 september reed hij met 55 andere wielrenners de steile flanken van de Mont Ventoux op, om sponsors ertoe te bewegen te storten voor de stichting Make a Memory. Deze heeft tot doel foto's te maken voor de familie van ernstig zieke, stervende of overleden baby's. Zo heeft het zontje van een goede vriend van Rutger slechts vijf dagen mogen leven. De dierbare herinneringen aan die hectische dagen zijn bewaard in een serie foto's. De kosten hiervan zijn betaald door Make a Memory. Rutger roemt de flexibiliteit in werktijden en werkzaamheden bij de Belastingdienst. Die gaven hem de ruimte om zijn vrienden in die moeilijke maanden bij te staan, en later om te trainen voor zijn sponsoractie. "Soms mis ik bij collega's waardering voor de menselijke maat hier. Als oud-werknemer van een groot accountantskantoor weet ik hoe goed we het wat dat betreft bij de Belastingdienst hebben."

Prikkel Hoe verhouden de acties van onze collega's zich tot die van de rest van het land? Het onderzoek 'Geven in Nederland' van de werkgroep Filantropische Studies leert dat Nederlanders in 2009 0,8% van het Bruto Binnenlands Product aan goede doelen schonken. Ter vergelijking: in de Verenigde Staten schommelt dit percentage rond de 2%. Gemiddeld geeft een Nederlands huishouden jaarlijks € 220 aan goede doelen. Daarmee komen de meesten niet aan de 1% van hun inkomen, de drempel waarboven je giften mag aftrekken voor de inkomstenbelasting.

Waarom geven de Nederlanders eigenlijk? Met 19% is 'Kerk en levensbeschouwing' de grootste afnemer van het totale 'charibudget'. Het minst krijgt 'Onderwijs en onderzoek', dat zich met 6% tevreden moet stellen. Daartoe behoren ook de projecten die bovengenoemde collega's sponsoren. Het vóórkomen van een (zeldzame) ziekte in hun omgeving prikkelt ze hun netwerk aan te spreken. Pamala Wiepking, universitair docente sociologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, noemt deze weldoeners "een heel bijzondere selectie. Ze verschillen van een heleboel anderen die zo'n ziekte wel erg vinden en geld geven, maar er daarnaast geen extra energie in steken."

Mooi meegenomen Dat geldt natuurlijk wel voor de genoemde fondsenwervers, die hun vraag kracht bijzetten met een sportieve prestatie. De wetenschap tast

Pamala Wiepking

Rutger Luijters (l) en zijn oud-collega Frank in training voor het beklimmen van de Mont Ventoux

nog in het duister over de vraag welk motief hier een rol speelt. Wiepking neigt naar de opvatting dat het goede doel een bijkomstigheid is. "Dat mensen denken: sportief was ik al, als ik met mijn prestatie ook nog een hulporganisatie steun, is dat mooi meegenomen. Maar volgens een vriendin, die de sportvrouwenwebsite Shesports.nl runt, is het precies andersom. Volgens haar waarneming komt het goede doel eerst, en zetten deelnemers vervolgens hun sportiviteit daarvoor in. Ik heb net een scriptievoorstel geschreven voor een student die gaat uitzoeken hoe die relatie precies ligt."

"Een huishouden geeft jaarlijks zo'n 220 euro"

Wiepking wijst erop dat er professionele organisaties naar Nederland komen die sportieve evenementen ten behoeve van goede doelen optuigen. Zo bedacht het bureau Emolife voor Artsen Zonder Grenzen de wielertocht Tour for Life: in acht dagen van Italië naar Nederland over de hoogste Alpen cols. Van 28 augustus tot 4 september werd de derde editie verreden, waaraan ook B/CKC's communicatieadviseur Jikke van der Putte deelnam. Dit jaar overschreed de opbrengst het miljoen. Anders dan de gemiddelde gever spreken de weldoeners van de Belastingdienst hun eigen netwerk aan om begunstigers te werven. Volgens 'Geven in Nederland' schenken huishoudens nog altijd het grootste deel van hun filantropiebestedingen aan de deurcollectant. Op de tweede plaats staat de bedelbrief met aangehechte girostrook.

Vermogende gevers Wat alle acties gemeen hebben is dat Nederlanders niet met hun geefgedrag te koop lopen. Wiepking schrijft dit verschijnsel toe aan onze religieuze wortels. "Een groot deel van onze geefcultuur is gebaseerd op de protestante houding dat je je niet

laat voorstaan op het feit dat je schenkt. Er zijn dan ook weinig voorbeelden van vermogende Nederlanders die laten zien hoe mooi het kan zijn een bijdrage te leveren in het publieke belang. Onderzoek leert overigens dat die vermogende Nederlanders tien keer zo veel geven als het gemiddelde, wat neerkomt op € 2200 per jaar. Een redelijk mager bedrag. Ook dat percentage van nog geen één procent van het inkomen lijkt in tegenspraak met ons zelfbeeld als natie van gulle gevers. Een mogelijke verklaring zit 'm in ons belastingpeil, en de Nederlandse verklaring zit 'm in ons belastingpeil, en de Nederlandse opvatting dat de overheid verantwoordelijk is voor onze collectieve voorzieningen. Waar wij vooral via de belastingen bijdragen aan publieke goederen en diensten, gaat dat voor de Verenigde Staten niet op. De inwoners doneren daar veel meer. En de welgestelden beseffen dat als zij het niet doen, niemand anders die schouwburg, dat museum of literair tijdschrift mogelijk maakt." ■

Clownsneuzen en puntmutsen

Een sportprestatie kun je het misschien niet noemen, maar de douaniers van het team klantmanagement Tilburg besloten wel hun jaarlijkse teamuitje geheel in te vullen met vrijwilligerswerk. Zij legden daartoe contact met woonzorgcomplex het Anbarg te Etten-Leur. Hier wonen ouderen waarvan sommigen een lichamelijke of geestelijke beperking hebben. Dinsdag 27 september was de dag. In overleg met de leiding van het Anbarg bakten en serveerden douaniers pannenkoeken en poffertjes voor zeventig bewoners van het complex. Andere teamleden schoven aan om te kletsen, of verzorgden een presentatie over het werk van de Douane. Na de lunch duwden de klantbehandelaars de bewoners in rolstoel in twintig minuten naar een voorstelling van circus Sidney. De Lions Club had de voorstelling uitgekocht voor mensen die niet meer zo gemakkelijk de deur uitgaan. Het douanevolk was voor de gelegenheid getooid met een clownsneus. 's Avonds konden zowel de Anbargbewoners als het team Klantmanagement terugzien op een superdag.